

“És paradoxal. Necessitem infermeres sí o sí, però les contractem en precari”

Entrevista a Paola Galbany, presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona

Vic

Natàlia Peix

La pandèmia de la covid-19 ha fet encara més evident la manca de personal d'infermeria, un problema estructural que s'arrossega des de fa dues dècades. A Catalunya es treballa actualment amb una ràtio de 6,4 per cada 1.000 habitants, mentre que la mitjana europea s'enfila a 9,5 i en altres punts de l'Estat, com Navarra o Castella i Lleó, a 8,7 i 7,2. Paola Galbany, presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona i professora a la Universitat de Vic, demana millores contractuals, de fidelització i que es reconegui formalment l'expertesa del col·lectiu. Dies enrere van traslladar aquestes reivindicacions al conseller de Salut en forma d'11 propostes concretes.

Tot i l'impacte de la variant òmicron, els casos de covid van a la baixa i el context actual és de menys restriccions: ha desaparegut la mascareta al carrer, canvien els protocols a les escoles i reobre l'oci nocturn. Són les decisions que toca prendre?

Van lligades a la millora dels indicadors. Tot i això, el virus no ens ha deixat de sorprendre. Hem de ser prudents. La situació encara s'aguanta amb pinces.

Com han viscut aquesta sisena onada les infermeres i infermers?

Ha sigut duríssima, ja veníem molt fatigats dels últims dos anys. Al principi socialment predominava el coratge, la valentia i les ganes d'ajudar, però hem anat encadenant onades. Això ha comportat esgotament per la incertesa i l'elevat volum de feina en condicions complexes i precàries.

Aquesta paraula, esgotament, és la que millor defineix com se senten actualment?

Més que esgotament, frustració. Frustració d'haver pensat que la pandèmia serviria per visibilitzar definitivament la tasca de cuidar les persones. És cert que vam rebre molts aplaudiments i que se'ns han atorgat reconeixements professionals, com la Creu de Sant Jordi, però no n'hi ha prou. Necessitem canvis de fons en la nostra professió. Ara és el moment d'evidenciar-ho i posar-ho sobre la taula.

Paola Galbany va ser divendres passat a l'... i bona lletra' d'EL 9 TV

La ràtio d'infermeres per habitant a Catalunya està per sota de la mitjana europea, però també d'altres punts de l'Estat espanyol. És un problema que ja existia i s'ha aguditzat amb la covid?

Sí. Hem necessitat encara més infermeres i, quan les hem anat a buscar, no n'hem trobat. Això vol dir que com a país les hem de cuidar. Primer, perquè no abandonin la professió i després, perquè no se'n vagin a treballar a altres llocs del món o altres comunitats autònomes.

El principal problema que pateixen és la precarietat laboral?

És dels estructurals, comporta contractes a curt termini que no arriben a fidelitzar les professionals i contractes parcials de 14 hores, 20, 32... En fan falta més a temps complet.

Per què passa això?

És paradoxal. Necessitem infermeres sí o sí i, en canvi, les tenim contractades precàriament i en condicions molt inestables. No té sentit.

Com afecta a l'atenció que reben els pacients?

Per un costat, quan un professional treballa amb contractes precaris i sense tenir un lloc prefixat, el seu rendiment, capacitat i potencialitat de treball disminueix. Quant a expertesa o coneixements, no se li pot demanar el mateix que a una persona que està sempre en una determinada àrea. Això reverteix en el ciutadà. Quan va a un centre d'atenció, veu que avui l'atén una infermera i demà, una altra. Es genera inseguretats i desconfiança.

La realitat que descriu és igual a l'atenció primària, l'hospitalària, la sociosanitària i la residencial?

Compartim moltes coses, però hi ha matisos. Les infermeres sociosanitàries i de residències tenen sous més baixos. Als seus convenis hi ha molt marge de millora respecte a l'atenció hospitalària i la primària. També és cert, però, que als CAP es treballa amb una gran sobrecàrrega laboral.

Les últimes setmanes hi ha hagut protestes i el sindicat Satse ha plantejat deixar de fer hores extres i doblar tornos. Hi estan d'acord?

Els sindicats fan bé de dir el que no funciona. Els donem suport. Sempre optem pel diàleg, però quan no hi ha senyals de millora calen accions contundents.

S'entén, però, que amb la pandèmia han fet hores

extres i doblat tornos habitualment?

Ha passat molt sovint. Treballant a l'atenció primària o hospitalària i després anant a vacunar. També per cobrir companyes de baixa. Entre les professionals hi ha molta solidaritat i un compromís ferm de cuidar la societat, per això és important que ens sentim reconegudes.

Fa pocs dies el conseller de Salut va visitar la seu del Col·legi. Li van traslladar una sèrie de punts que consideren imprescindibles per millorar la situació.

Li vam voler transmetre que les infermeres som un bé preuat. Està demostrat científicament que als països que en tenen més la qualitat de vida de les persones és més alta. Darrerament s'han millorat les contractacions, però no com tocava. Hi ha infermeres que fa molts anys

que treballen i continuen en condicions precàries. Cal fidelitzar-les, incrementar les hores de temps parcial a complet en cas que ho vulguin i ajustar els sous a la realitat. Des del 2008 som infermeres graduades, però han passat 14 anys i encara cobrem com a diplomades. Hauríem de passar de categoria A2 a A1. També reivindicuem que moltes hem fet especialitats que no se'ns reconeixen econòmicament ni professionalment, perquè ens trobem en àrees on no podem desenvolupar-les. Una altra qüestió és que avui en dia som doctores i podem formar part dels òrgans de decisió.

Què més els preocupa?

Necessitem més infermeres, som a les portes d'un canvi generacional i en cinc anys se'n jubilaran moltíssimes. A Osona, un centenar. Hem de continuar formant-ne de noves i que puguin fer pràctiques còmodament als centres de treball. Això inclou que els professionals que les tutoritzen també percebin algun tipus de contrapartida, ni que sigui professional.

Pensen que les peticions s'acabaran complint?

Som optimistes en el sentit que estem parlant de la situació. Fa 20 anys ja era així i semblava que el problema no existís.

En el fet que no s'hagi tractat aquesta qüestió, hi pot tenir a veure que sigui una professió eminentment femenina?

És probable. Històricament, les professions més feminitzades han estat les més invisibles. Les dones hem treballat molt i ens hem cuidat que tot funcionés, i quan les coses van bé ningú se'n preocupa. Des de la prehistòria hem assumit el rol de cuidar, però això no treu que els temps canvien. Per sort cada cop hi ha més homes infermers, un 20%. Continuem parlant d'una professió eminentment femenina, però no exclusivament.

NEO NOVA ENERGIA OSONA OSONA EN TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Consell Comarcal d'Osona

Osona aposta per un model energètic participatiu i respectuós, impulsat des del territori i per al territori

Les cooperatives energètiques a Osona

Dissabte 19 de febrer

De 9 a 14 h Edifici El Sucre

Sessió de treball i tallers
Més informació i inscripcions a www.ccosona.cat/actualitat